

BOLIGKOMMISSIONEN AF 1916

BETÆNKNING IV.

Med Udgangen af Aaret 1917 udløb den fastsatte Tidsfrist for den i Slutningen af Aaret 1916 nedsatte Boligkommission. Under Forhandlingen i Rigsdagen om Kommissionens Fornyelse fortsatte den sit Arbejde, og da disse Forhandlinger ikke førte til noget Resultat inden Rigsdags-samlingens Slutning i Foraaret 1918, indvilligede samtlige Kommissionens Medlemmer i at fortsætte som et raad-givende Boligudvalg for Indenrigsministeriet.

Ved Lov af 21. December 1918 blev det vedtaget at nedsætte en ny Boligkommission med de samme Opgaver som den tidligere, og Boligudvalget har derefter afsluttet sit Arbejde med Udgivelse af en Beretning, der fremtræder som en Betænkning IV, og slutter sig til de tidligere af Boligkommissionen afgivne tre Betænkninger.

Det fremgaar af Beretningen, at Udvalget har afgivet Indstillinger til Indenrigsministeriet om Fornyelse og Forandring af de ekstraordinære Boliglove, saaledes Huslejelov, Lov om Forbud mod Nedrivning af Beboelseshuse og Love om offentlige Tilskud til Byggevirksomhed.

Ligeledes har Udvalget indsamlet en Række statistiske Oplysninger om Boligforholdene og Byggevirksomheden i Danmarks Provinsbyer. Det fremgaar heraf, at Boligvanskelighederne er voksede meget stærkt i Aaret

BOLIGKOMMISSIONEN AF 1916

BETÆNKNING IV.

Med Udgangen af Aaret 1917 udløb den fastsatte Tidsfrist for den i Slutningen af Aaret 1916 nedsatte Boligkommission. Under Forhandlingen i Rigsdagen om Kommissionens Fornyelse fortsatte den sit Arbejde, og da disse Forhandlinger ikke førte til noget Resultat inden Rigsdags-samlingens Slutning i Foraaret 1918, indvilligede samtlige Kommissionens Medlemmer i at fortsætte som et raad-givende Boligudvalg for Indenrigsministeriet.

Ved Lov af 21. December 1918 blev det vedtaget at nedsætte en ny Boligkommission med de samme Opgaver som den tidligere, og Boligudvalget har derefter afsluttet sit Arbejde med Udgivelse af en Beretning, der fremtræder som en Betænkning IV, og slutter sig til de tidligere af Boligkommissionen afgivne tre Betænkninger.

Det fremgaar af Beretningen, at Udvalget har afgivet Indstillinger til Indenrigsministeriet om Fornyelse og Forandring af de ekstraordinære Boliglove, saaledes Huslejelov, Lov om Forbud mod Nedrivning af Beboelseshuse og Love om offentlige Tilskud til Byggevirksomhed.

Ligeledes har Udvalget indsamlet en Række statistiske Oplysninger om Boligforholdene og Byggevirksomheden i Danmarks Provinsbyer. Det fremgaar heraf, at Boligvanskelighederne er voksede meget stærkt i Aaret

1918. I de fleste Bykommuner har Husvildeproblemet meldt sig, og Antallet af Familier, som Kommunerne maatte skaffe Husly, øgedes stærkt ved Flyttedagene. I samtlige Provinsbyer fandtes før Foraarsflyttedag 1918 615 Familier under kommunal Boligforsorg, og ved denne Flyttedag tilkom yderligere 636 Familier, saaledes at Provinsbyernes Kommuner ialt havde 1 251 Familier under Boligforsorg; disse Familier bestod ialt af 7 054 Personer — altsaa lige saa mange som en middelstor dansk Provinsbys samlede Befolkning.

Byggevirksomheden har i Provinsbyerne i 1918 været betydeligt under, hvad der normalt kan dække Behovet for Lejligheder. I Maj Maaned var under Opførelse ialt ca. 1 800 Lejligheder. Af disse opførtes ca. 700 af Byggeforeninger og ca. 400 direkte af Kommunerne. Man ser heraf, at Byggevirksomheden i det væsentlige er gaaet over til Foreninger og Kommuner; iøvrigt arbejder den private Byggevirksomhed i ikke ringe Grad med offentlig Støtte, navnlig fra Kommunernes Side.

Af større Indstillinger fra Boligudvalget indeholder Betænkningen to, nemlig Forslag til Lov om Oprettelse af kommunale Boliganvisningskontorer og Forslag til Lov om Oprettelse af en Boligbank og et Boligraad.

Forslaget om Boliganvisningskontorer gaar ud paa, at Kommunerne kan oprette saadanne til gratis Formidling mellem Ejer og Lejer ved Udlejning. Kontorets Ledelse skal bestaa af Ejere og Lejere samt en af Indenrigsministeriet udnævnt Formand. Ejerne paalægges Indberetningspligt om ledige Lejligheder, og der gives Kontoret visse Beføjelser med Hensyn til en gunstig Fordeling af de tilstedeværende Lejligheder; dog foreslaas ikke Pligt for Ejerne til at antage en anvist Lejer. Forslaget motiveres med de særlig vanskelige Boligforhold, der raader for Tiden, men iøvrigt vil saadanne offentlige Anvisningskontorer sikkert være meget nyttige ogsaa under normale Boligforhold.

Forslaget om Oprettelse af en Boligbank tager særlig Sigte paa at skabe et Financieringsinstitut for kooperativ Byggevirksomhed og for Kommuner, der vil opføre Beboelseshuse. Staten skal stille et Grundfond paa 10 Mill. Kr. til Raadighed for Banken, og paa Basis heraf skal Banken dels yde Garanti for Laan og dels udstede Obligationer til Anvendelse til direkte Udlaan. Bankens samlede Hæftelse gennem Garantier og Udlaan maa ikke overstige det 8-dobbelte af Grundfonden med Tillæg af de Garantibeløb, som eventuelt er stillede af Kommuner.

Ved Financieringen af Byggeforeningsvirksomhed er det nemlig forudsat, at Kommunerne er interesserede i Bebyggelsen og derfor er villige til at paatage sig en Del af Garantien for de ydede Laan, og det forudsættes i Almindelighed, at Kommunen deltager halvt med Banken i Garantien. Den indirekte Laanvirksomhed — altsaa med Bankens og en Kommunes fælles Garanti — tænkes fremmet ved, at Bankens Ledelse fremskaffer disponible Laanemidler ved Forhandling med Sparekasser, Banker, Livsfor sikringsanstalter, Overformynderiet, Legatbestyrelser og lign.

Det er Forudsætningen for Bankens Laanvirksomhed, at der til de paagældende Byggeforetagender paa sædvanlig Maade skaffes 1ste Prioritetslaan, og Bankens Laan skal derefter kunne udstrækkes indtil 90 % af Ejendommens Værdi. Lettelsen for de byggende skal netop bestaa i at skaffe let Adgang til at faa de sidste og vanskelige Prioriteter i Ejendommene til normal Rente. Det er ikke Hensigten, at der ydes noget egentligt Rentetilskud under normale Forhold. Med de øjeblikkelige Forhold for Øje indeholder Forslaget derimod Regler om offentlige Rentetilskud fra Stat og Kommune.

Boligbanken foreslaas styret af et Raad, der vælges af Indenrigsministeriet, delvis efter Indstilling af Kommuner og Kommuneorganisationer, og dette Raad skal tillige have til Opgave at varetage forskellige Interesser paa Boligspørgsmaalets Omraade.

C. V. Bramsnæs.